

Ali leži morda rokodelstvo v jeziku samem, v boljšem spoznanju njegovega notranjega življenja in hotenja, v njegovem razvoju in preteklosti?

R. M. Rilke, Pisma

Tisti, ki so ga videli tako živeti,
niso vedeli,
kako zelo je bil eno z vsemi temi,
Kajti to: te globine, ti travniki
in te vodé so bili njegov obraz.

R. M. Rilke, Pesnikova smrt

Ampak tole: smrt,

vso smrt, že pred življenjem takó
nežno vsebovati in se ne jeziti,
to je nepopisljivo.

R. M. Rilke, IV. Elegija

Uboštvo je velik sij od znotraj.

R. M. Rilke, Knjiga Ur

Išči globine stvari, kamor ironija nikdar ne prodré; in če je tako popelješ do roba veličine, bo hkrati potrdila, če ta način dojemanja prihaja iz nujnosti Tvoje biti. Kajti pod vplivom resnih stvari se bo ali od Tebe ločila, ali pa se ojačila, dokler ne bo tvorila plemenitega orodja, ki se bo stavilo v vrsto sredstev, s katerimi boš moral oblikovati svojo umetnost.

R. M. Rilke,

Pisma mlademu pesniku

...Mi smo samo lupina in list.
Velika smrt, katero vsak v sebi
nosi,

ta je sad, okrog katerega vse
kroži.

R. M. Rilke, Knjiga Ur

Kajti blizu smrti, ne vidimo več
smrti:

Srepe gledamo v daljavo, morda
z velikim pogledom živali.

R. M. Rilke, VIII. Elegija

...Vse, ki jih iztrgamo obupu,
pozdravljam; zopet odprta usta,
ki so že vedela, kaj je molk.
Vemó, prijatelji, ali ne vemó?
Oboje tvori omahljivo uro
na človeškem obrazu.

R. M. Rilke, Soneti na Orfeja

Prvi poletni kulturni večer
petek 21. decembra ob osmih zvečer
na vrtu "Ilirije", Alvarado 350,
Ramos Mejía

RAZGLASITEV IZIDA LEPOSLOVNIH
NAGRAD ZA LETO 1956

in francoski film

"NAPOLEON BONAPARTE"

izdelan po sodobnih ugotovitvah in
dokumentarnih pričevanjih.

Drugi poletni kulturni večer
sobota 29. decembra ob osmih zvečer
v novem salonu "Ilirije", Alvarado 350,
Ramos Mejía

RAINER MARIJA RILKE
OB TRIDESETLETNICI SMRTI

Predavala bo
dr. JULIJA PAJMAN.

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto III. - 22 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 18. 12. 1956

RAINER MARIJA RILKE

OB TRIDESETLETNICI SMRTI

Rainer Marija Rilke je eden izmed vrhov svetovne literature in zadnji in najslavnejši potomec prastare koroške plemiške družine Rilkejev, ki se je l. 1875 rodil v Pragi. Rojstno mesto in češki narod je najprej opeval. V svojih domovinskih pesmih zopet in zopet navezuje na stare češke in sploh slovanske narodne pesmi. Takoj moramo podčrtati, da slovanska poteza, slovanska dediščina spada med prve tvorce v razvoju mladega Rilkeja. Ta slovanska dediščina pa ni bila samo nekaj latentnega, skritega v mladem pesniku, ampak on se je tega zavedal in je kot odločilen faktor vrednotil za slikovitost življenja in sveta, ki ga je obdajal. "Zwei Prager Geschichten — Dve zgodbi iz Prage" se izrečno nanašata na tlačanstvo in osvobojenje češkega naroda.

Po dovršenih študijah v Monakovem in Berlinu, se je Rilke jezikovno, kulturno in književno začel poglobljati v ruskega človeka, dvakrat potoval v Rusijo, spoznal Tolstoja, doživel njegov vpliv in spoznal tudi nekatere ruske slikarje. Takratna Rusija je v pesniku zbudila globoko religioznost, njegova verska izpoved je bila takrat zelo podobna pozno srednjeveškemu češčenju Boga. In drznemo si trditi, da je Rilke začel kot mož dekadence ter postal pesnik šele po vzhodnem prebujenju, po Rusiji in Tolstoju potem, ko se je dekadence v njem spremenila v religioznost.

Naravno je, da je pesnik doživel vpliv svoje dobe, vpliv naturalizma in pozneje vpliv francoskih simbolistov, zlasti pa, in še poprej, vpliv danskega pesnika Jakobsena; toda njegova razvojna črta sega nazaj do Platona, gre mimo Platona in neoplatonizma ter sv. Avguščina in srednjeveškega mysticizma do Böhmeja in Angela Selesiusa, Fichteja, Schellinga in Novalisa do Nietzscheja. Pesnik sam pa najbolj poudarja vpliv Jakobsena in kiparja Rodina.

Na sredi poti, ali bolje, na vrhuncu svoje prve dovršenosti, ko so ga poznali že Francozi, Italijani, Poljaki in Madžari, saj so takoj prevedli njegovo "Pesem o ljubezni in smrti Krištofa Rilkeja", pa se je Rilke ustavil ter začel v novi lirični smeri. Od svojega 25. leta je bil namreč poslušen likovni umetnosti, povezanost, katero nakazujejo zlasti še dejstva: da se je ob prelomu stoletja naselil v Worpswede pri Bremenu, da je tam poročil kiparico Klaro Westhoff, iz kroga tam naseljenih umetnikov, da je napisal monografijo petih najbolj pomembnih slikarjev iz te skupine. Sredi njegovega ustvarjanja pa stoji doživetje kiparja Avgusta Rodina, ki je Rilkeja za več kot deset let priklenil nase. Pri tem starem mojstru je pesnik naenkrat začutil, da mora tudi on z liričnim materialom ustvarjati plastično. Zato se loči od svojega lastnega jezika kot od nekaj že izrabljenega, da odkrije nekaj novega.

Polagoma pa se je jel otresati Rodinovega vpliva. V Parizu je prišel nato v stik s krogom Andreja Gida, kateremu so takrat pripadali velikani svetovne književnosti. Preko tega kroga je spoznal gospo Alino Mayrisch de Saint Hubert, ženo bogatega luksenburškega industrijalca, ki jo je odlikovala visoka in refinjena kultura. Ta je pesnika prva predstavila Francozom. Še važnejši pa je bil vpliv avstrijskega esejista Rudolfa Kassnerja, ki ga je v Parizu predstavil princezinji Mariji von Thurn-Taxis, ki je postala pesnikova največja svetovalka in dobrotnica. Za nas je važno, da so na njenem gradu Devinu pri Nabrežini nastali prvi dve od desetih "Devinskih elegij" ter celotno "Marijino življenje".

Še prej pa je pesnik samemu sebi iztrgal novo lirično obliko ter jo naslovil proti nedostopni neskončnosti. Na tej višini šele so se deset let pozneje v gradu Muzart v Švici začele njegove zadnje pesmi "Soneti na Orfeja in Devinske elegije". Teda pa so ga Nemci zapustili, kajti v tisti sveti jeseni svoje definitivne zrelosti, je Rilke svoj jezik izzval do skrajnosti, da prikaže, kar je bilo še neprikazljivega, da tolmači, kar se tolmačiti ne dá. Za to skrajnost pa je svoj lastni jezik moral raztegniti preko lastne meje, skloniti se nad globokejšo prepade. In tako je lirični in pozneje franciškanski pevec postal orfejski pesnik, ki je tu že bil v dvogovoru z neskončnostjo, v pogovoru s smrtjo, svojo lastno smrtjo, katero je že dolgo pripravljaval in katere je dozorela dne 29. decembra 1926 v sanatoriju Val-Mont, blizu Ženeve.

J. P.

naši večeri

RAZSTAVA UMETNOSTNE AKADEMIJE SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Lep kulturni praznik je bil zadnji kulturni večer Slov. kult. akcije v letošnji zimski sezoni: sedemnajsti po številu. Pripravili so ga slušatelji in zaključili drugo učno dobo s svojo prvo razstavo umetnostne akademije. Razstava je bogat plod prvih treh semestrov te edinstvene slovenske likovne akademije v zamejstvu, topel prerez vsega dosedanjega dela in trudov, upanja poln nadih za bodočnost slovenske umetnosti tudi v tujini. 72 razstavljenih del (olja, grafike in akvareli) osmih gojencev akademije priča, da slovenska likovna prizadevnost navkljub odtrganosti od domačih tal vseeno živi in raste kvišku, pa da mladi talenti ob dognanjih mojstrov Bare Remec, Ahčina, Goršeta, Kramolca in Volovška pogumno stopajo z zanesljivimi koraki v svet umetnostnega ustvarjanja.

Današnja umetnostna akademija Slov. kult. akcije se je začela tiho in skromno pred dobrim letom, ko je našla zasilen prostor v baraki na vrtu Gospodarske zadrge v Ramos Mejía. Kipar France Ahčin in slikar Volovšek sta takrat žrtvovala prenekaj ur, da sta bodočim gojencem prostore preuredila v prijeten umetniški dom, ki je tako postal prvi šolski atelje. Tam so se gojenci začeli zbirati ob sredah, sobotah in nedeljah k likovnemu pouku, ki so ga vodili profesorji Bara Remec, France Ahčin, Milan Volovšek in Marijan Marolt kot umetnostni zgodovinar. Ze takoj prve ure so pokazale na lepe likovne talente med nami, velemesečno študijsko delo, ki ni bilo manj plodovito kot na katerikoli tovrstni akademiji, pa je pokazalo prav na tej razstavi lepe sadove.

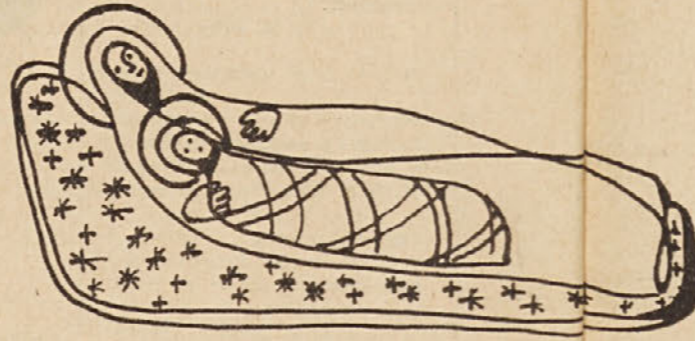
Začetek razstave je bil kot kulturni večer v petek 7. decembra ob osmih zvečer v novem salonu "Ilirije" v Ramos Mejía. Razstavljeni prostor so pripravili gojenci pod vodstvom akad. slikarice Bare Remec in slikarja Volovška. Vsa razstavljena dela so tudi uokvirjena; tudi okvirji so dela gojencev samih. K slovesnemu začetku se je zbralo presenetljivo lepo število članov Kulturne akcije ter njih prijateljev, s starši in sorodniki gojencev. Uvodoma je spregovoril vodja likovnega odseka, slikar Milan Volovšek, s pozdravom vsem navzočim, z zahvalo prirediteljem in s spodbudno gloslo gojencem akademije.

Svetovalec likovnega odseka in profesor za umetnostno zgodovino na akademiji, tajnik Marijan Marolt je nato podal daljšo sliko o razvoju šole, in je med drugim ugotovil tudi naslednje: "Prvo pobudo za šolo je dala Bara Remec. Precej časa je vzelo iskanje prostora. Ko je Slovenska gospodarska zadruga prevzela 'Ilirijo', se je šola lahko vselila v lesono barako na njenem vrtu in 8. oktobra 1955 se je pričel redni pouk. Od prvotnih 9 gojencev sta dva odstopila, tretji je vstopil in danes jih razstavlja vseh osem. Kipar France Ahčin je v dosedanjih treh semestrih učil anatomijo in risanje, Bara Remec in Milan Volovšek risanje, akvarelo in oljno slikarstvo ter grafiko, Volovšek tudi perspektivo in deskriptivo, Marolt pa umetnostno zgodovino, doslej do srede zgodnje renesanse. Poleg slikanja v ateljeu so gojenci hodili slikat tudi v naravo: na Ilirijin vrt, v zoo in v pristanišče. Potreben bi jim bil pogled v gorski, hribovit svet. Potem ko je Bara Remec dokončno izbrala dela za to razstavo in napravila osnutek za katalog, je z odločno potezo napisala na njega naslovno stran: **Razstava umetnostne akademije Slovenske kulturne akcije**, kajti uspehi naše šole se po treh mesecih lahko merijo z uspehi vsake akademije na svetu, pod boljšimi pogoji delujoče kot je naša šola. Gaudeamus igitur, slovenska izseljenska umetnostna akademija pa naj živi, procvita in raste!"

Prisrčne besede tajnika Kulturne akcije so izzvenele v toplu odobravanju vseh navzočih. Nato je proglasil razstavo za odprto predsednik Slov. kult. akcije Ruda Jurčec, poudaril je zlasti, da diha iz vseh del duh, ki je slovenski, in da je to razstava del slovenske umetnosti. Izrekel je hkrati zahvalo profesorjem in gojencem za opravljeno veliko delo. Kulturni akciji in profesorjem akademije sta se v imenu gojencev zahvalila Zirovnik Metka in Makež Andrej.

V imenu Nar odbora za Slovenijo je spregovoril njegov tajnik Miloš Stare, ki je pozdravil napore naše izseljenske umetnostne akademije in prizadevanje Kulturne akcije za rast slovenske likovne umetnosti v zamejstvu.

in Beseda jemese postala

Grič iz mahu, zveržena votlina in poljane, ki se tam nekje daleč izgubljajo v obrise Betlehema. Srečna Družina s svojim prvorojencem in pastirji v vseh mogočih in nemogočih držah — to je tista edinstvena idila, ki priklene človeka s svojo preprostostjo in toploto v krog miru in blaženosti. To je tudi časovni in prostorni okvir velike revolucije v svetovju: dotika neba z zemljo.

To nadstvarno dejstvo je moralo pomeniti za zemljane nekaj edinstvenega, prelom v vseh redih in nov začetek v vseh smereh, izhodiščna točka za vsa udeleženja. To je revolucija, prevrat v vsem: ne samo na področju dobrote in svetlosti, ampak tudi v kraljestvu resnice in lepote. Kultura je dobila svoj ponovni začetek prav v tem dotiku neba z zemljo.

Mišljen ta dogodek v svojem samo možnem redu že pove mnogo: vsaka beseda, vsako dejanje učlovečenega Boga bo nosilo božjo avtoriteto. To življenje bo neki kačipot človeku. Človek bo po toliko iskanjih in tavanjih in dvomih spet našel gotovost, tisto življenjsko varnost, ki je osnova za vsako udeleženje: materialno in duhovno. Spet bo našlo človeštvo temelje, na katerih bo lahko gradilo svoje sisteme. Ne bo se več lovilo v osnovnih vprašanjih življenja in umiralo z dvomom v srečo: z dvomom o vsem. Ta

dogodek bo pomenil novo upanje iščočim in dvomečim.

In potem se je odilo. Na edinstven, iznajdljivost, božja dobrota je določila mere in meje. Ne v sijnaju in s filozofskimi sentencami na ustih, ne v krogu nadrecev in lepotic, ne v centru helenistične kulture ali na rimskem dvorcu. Pred njimi ljudji, v opuščeni votlini, ponoči, analfabetnimi pastirji. Božja ironija, božja ironija, isto, kar je zapirni, isto, kar je zapirni, kar je.

Ta zunanja skulptura in nepomembnost je tako značilna, je po vsej gotovosti hotena in iskana, prav ta nepomembnost v dogodku je najbolj zgovorna. Bog z njo vrne vrednotam, ampak notranjost. Ne sijaj, ampak vsščina. Ne materija, ampak dah. Ne materialistične vode: s svojim rojstvom, bog zajeti te struge: duh, to, kar se nudi, notranjost, to je v resnici vredno. Človek naj se torej ne ustavi ob materiji, ampak naj prodira notranjost.

“Do tedaj so ljudi ljubili materijo. A Jezus ni bil rojen, da bi vladal na zemlji, ne da bi ljubil materijo... Magi, ki so se imeli za kraljeve, so našli nekaj dni tega otroka, ki še ni

znal vpraševati ne odgovarjati, otroka, ki je učlovečen moral zaničevati zaklade materije in znanost materije. Sredi ljudstva, ki je živelo za materijo, so oni predstavljali duha. Prav je torej bilo, da so se prišli poklonit Jezusu.“ (Papini).

Gledamo učlovečenje brez zunanjih okoliščin samo po sebi pove isto. Bog postane človek: Duh poboži materialno-duhovno bitje. Poboženje je kakor novo poduhovljenje, je kakor materiji vtisniti duha. Materija mora nositi v sebi duha, dušo, življenjsko počelo, če naj živi, če naj bo umetnina. Materija brez tega je mrtva. Ali ni torej Bog-človek prototip vsake umetnine, Umetnina kateksohen? In ali ni s tem pokazana smer človekovemu delu, da naj poduhovlja materijo, naj jo poboži?

Vsa tako gledana vrednost velikega dogodka ostaja končno le zunanja, le kačipot ob človekovi poti, brez resničnega notranjega odnosa. In vendar je vrednost učlovečenja prav v bitnem, ontološkem redu: Bog se učloveči, da se bo človek pobožil. Rojstvo Gospodovo je prvo vidno dejanje v nizu dogodkov, ki bodo človeka notranje usposobili za pravilno cenjenje vrednot in za iskanje njih. “Prava luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, je prihajala na svet... Vsem pa, kateri so jo sprejeli, je dala pravico, da postanejo otroci božji.” Um in volja bosta dobila notranjo moč za iskanje pravega. Res bo človekov najvišji nemir iskanje bogopodobnosti, njegovo izživljanje v božjem redu, a v naravnem redu bodo duhovne dobrine daleč pred vsako materijo in živalskimi užutki. Človek tak postaja prav s tem dogodkom bitno sposoben za iskanje nevidnega. Človeštvu je zasijalo novo upanje kulturnega vzpona.

Gledano po 20 stoletjih to združenje neba z zemljo, nas prepriča, da upanja niso bila prazna. Najvišji vzpon je dosegla tista kultura, ki je začela v zapuščeni betlehemski votlini. In tudi ni moglo biti drugače. Saj v tem dogodku ni šlo za poseg genijev v človeštvo: šlo je za sam božji premik zgodovine.

(Risba Bare Remec) B. R.

poročamo

RAZSTAVA KIPARJA FRANCETA AHČINA

Če se je reklo, da je arhitektura okamenela muzika, bi človek ob Ahčinovi razstavi mislil na okamenelo pesem. Človeške figure imajo, kljub različnemu površinskemu podajanju, izraz stilistične enotnosti in značilnosti, ki bi jo mogli označiti za težo v čustvenost. Forme so na videz umirjene, a vsebujejo globoko notranjo razgibanost in nemir; bolj težje v barok kot v kak drug slog. To je pesem oblik in če je umetnost govorjenje o tem, kar je za človeka bistveno, imajo ta razstavljena dela, te oblike, nek miren izraz globokega življenja in notranje napetosti. Sredozemska lahкотnost, prozornost in dovršenost, podani večinoma z najmanjšim poudarkom obleke, postavljeni v polnost luči in prostora, izražajo tako lirično mehko in živahnost, kakor dramatično silo — oboje največkrat z nekimi primitivnim zagonom in pristnostjo gibanja. To ni samo akademsko znanje in stik z umetnostjo, ampak lastna izkušnja in doživljene stvarnosti. Širina prijema in drznost v temi, ki jo bo moral umetnik podvzeti, pa bo dala tej poeziji samo zadnji veliki zagon.

Čeprav nismo videli zadnje čase mnogo Ahčinovih del, moramo sklepati, da gre nekako takšno pot, kot v Italiji Manzú. Zrelost v razmišljanju in oblikovanju. Kiparsko ustvarjanje je zanj neprestan stik z naravo in z življenjem, ali bolje rečeno s sodobnim življenjem in s sodobnimi problemi. Obravnava snovi je včasih hitra, dinamična in drzna, včasih težka, počasna, polna ozirov in premišljevanja. Vendar svežina oblik, stvarnost zunanje plastičnosti ter lahкотnost gibanja v prostoru in luči počiva na neki notranji trdnosti — na duhovnosti. Mogli bi reči, da se vrši kompozicija od znotraj navzven, dobivajoč vedno bolj polne in življenjske oblike. Umetnik obvlada snov, včasih se ji prepušča, a jo vendar vedno oživilja in poduhovlja. Sprostitev in razkritje osnovnih dinamičnih sil ustvarja pri nekaterih delih gibanje, ki polni prostor z enotnostjo poezije in mistike.

Umetnost je iskanje ritma v sebi in izven sebe, organska zračenost enega in drugega dá umetnino. Narava teži po gibanju in urenitvenju borbe med skrajnostnimi silami. Odkriti in obvladati oblike tega gibanja, borbe in pravega izraza narave pa je mogoče samo s trdim delom, z umetnikovim notranjim trenjem in z zavestjo svojih moči. Narava je izhod, sprostitvev človekove volje in duha ter sredstvo za doseženje poezije in globine. Prav kipar se mora prilagoditi njeni resničnosti in spoznati njene tajne in bogastvo. S tem doseže nov svet, svet formalnih podob, okamenelih pesmi, svet zunanje, stvarne lepote. Ahčin uporablja naravo in njeno življenje za izraz svojega iskanja in gledanja življenja, ki ga odkriva včasih, kot smo videli na razstavi, tako v njegovi mitični stvarnosti in oddaljenosti, kakor v sodobni problematiki in bližini. Ahčinove skulpture imajo kljub liričnemu poletu neko težo, gravitacijo vsakdanjosti.

Človek se ob pogledu na raznovrstnost razstavljenih del zamisli v težo in lahкотnost življenja. Za zunanostjo in oblikovitostjo so problemi telesnosti in duhovnosti, človekove osebnosti, samote, družabnosti, veličine. Ne da bi se spuščali v obširnejšo razčlenitev in kritiko razstavljenih del, je mogoče reči, da je Ahčinovo oblikovanje in hotenje nekaj povedati — z lahкотnim stilom, ob nemiru in poeziji — en videz, ena stran sodobnega klasicizma.

PF.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA VSEM SVOJIM USTVARJALNIM IN REDNIM ČLANOM, NAROČNIKOM, POVERJENIKOM IN PRIJATELJEM BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAJKE TER ZADOVOLJSTVA IN SREČE POLNO NOVETO 1957.

porocamo

Literarni in družabni večer je priredilo v soboto 13. 10. t. l. dramatsko društvo "Lilija" v collinwoodski šolski dvorani, v velikem Clevelandu. Po pozdravu Nandeta Krncja je govoril naš član, pisatelj Karel Mauser o poslanstvu naše besede. Jakopičeve pesmi so recitirali Miro Odar, Metka Hren in dr. Milan Pavlovčič. Zbor "Korotan" je zapel dve Zormanovi skladbi. Mauser je govoril o Zormanu — pesniku, Zormanove pesmi pa so recitirali Jože Likozar, dr. Pavlovčič in M. Odar. Nato je zapel teret sester Hrenovih tri pesmi. Pesnik Pavle Borštnik je prebral tri svoje pesnitve. Nastopil je moški oktet s štirimi točkami, vmes pa je recitiral dr. Milan Pavlovčič svojo "Poletno". Oder je opremil naš član kipar France Gorše ter postavil nanj dve svoji skulpturi, v levo stran ob odru pa edicije Slovenske kulturne akcije, o kateri je ob koncu literarno glasbenega sporeda spregovoril dr. Milan Pavlovčič. Obisk na večeru je bil lep in so prišli nanj vidni zastopniki našega javnega žvljenja v ameriški slovenski metropoli.

Kulturni večer, posvečen našemu članu Karlu Mauserju, se je vršil 20. oktobra v Torontu. Udeležil se ga je tudi prevz. škof dr. Gregorij Rožman. Govoril je rev. Janez Kopač, recitiral pisatelj brat Otmar. Nazadnje je spregovoril pisatelj sam. Zagovarjal je poljudnost svojih romanov in nazadnje dostavil: "Rad pa priznam in visoko cenim ter podpiram delo tistih, ki streme, da bi Slovenci v tujini izdajali knjige, ki bi po kvaliteti dosegale raven resnične umetnosti, kakor to poskuša Slovenska kulturna akcija v Argentini."

doma in po svetu

Novo slovensko slovnico je izdala Državna založba v Ljubljani. Doslej je bila v solah v uporabi Breznikova slovnica in sicer predelana izdaja iz leta 1949. Novo slovnico so napisali Bajec, Rupel in Kolavič.

Radijska postaja WQXR, last newyorškega časopisa, svetovnoznanega New York Times-a, je pred tedni oddajala na ploščah Prokofijevo opero "Zaljubljen v tri oranže". Posebnost te oddaje je v tem, da je bila reprodukcija v izvedbi Ljubljanske opere, pod vodstvom dirigenta Boža Leskoveca. Z omenjeno opero je ljubljanska operna skupina žela letos tudi velike uspehe na svojem gostovanju v Haagu, Amsterdamu in v Parizu. Opero so ljubljanski pevci in zbor izvajali v izvorniku, v ruščini.

V Dobrteži vasi pri Šent Petru v Savinjski dolini so odkrili novo rimsko grobišče. V grobovih so našli bronaste zaplestnice ter glinasto in stekleno posodo. Na Stajerskem, na Brinjevi gori nad Zrečami pa so v zadnjem času našli na prazgodovinski grob. Nekatere podobne grobove so odkrili tudi v Kranju.

Švedski kralj Gustav VI. je s posebno slovesnostjo izročil letošnje Nobelove nagrade za znanost petim ameriškim, pa po enemu nemškemu, angleškemu in ruskemu znanstveniku. Ruski nagradienec je prvi Nobelov nagradienec, odkar obstoji Sovjetska zveza. Ni pa bila letos podeljena Nobelova nagrada za mir...

Nobelovo nagrado za literaturo je letos prejel samo španski pesnik Juan Ramón Jiménez, ki je eden najizrazitejših predstavnikov sodobne španske in sploh zapadno evropske poezije.

Najvišja francoska literarna nagrada je "Goncourtova nagrada". Letos jo je prejel pisatelj in diplomat Romain Gary za svoje najnovejše delo "Nebeške korenine". Kot pisatelj zavzema Gary v moderni francoski literaturi častno mesto. V svojem pisanju obdeluje predvsem motive

z vprašanji, ki se nenehno zajedajo v sodobnega človeka: vojne in socialne zmede našega stoletja. Najbolj znani njegovi deli sta romana "Velika omara" in "Družba med ljudmi".

Znana je tudi francoska literarna nagrada "Prix Interallié", zadnja od štirih francoskih najbolj slovitih. Letos jo je prejel Armand Lanoux za svojo knjigo "Le commandant Watrin — Poveljnik Watrin". Delo, ki je nekaka avtorjeva avtobiografija, govori o doživljajih v nekem nemškem taborišču za vojne ujetnike med drugo svetovno vojno.

Španci imajo slovito literarno nagrado "Premio Elisenda de Moncada", ki jo je letos prejela pisateljica Mercedes Rubio za roman "Sedem deklet z liceja". Pisateljica je pa znana tudi kot odlična pianistka.

III. UMETNISKA LOTERIJA

MED VSEMI SLOVENSKIMI LJUBITELJI UMETNIN PO SVETU

Okoli Velike noči priredi Slov. kult. akcija svojo TRETJO UMETNISKO LOTERIJO. Med dobitki bo 20 slovenskih izvornih likovnih umetnin in več kolekcij naših izdanj — literarnih umetnin in znanstvenih del, skupaj kakih 30 dragocenih dobitkov.

Namen loterije je trojen: 1.) spraviti v slovenske domove v zamejstvu in izseljenstvu čimveč domačih umetnin, 2.) vsaj skromno oddolžiti se slovenskim umetnikom v tujini in 3.) pridobiti Slov. kult. akciji za njeno kulturno delo vsaj majhno podporo.

Večina slovenskih umetnikov je že obljubila in odbrala umetnine, ki jih bodo odstopili Slov. kult. akciji za loterijo. Izbirali so izmed najboljših del, ki jih imajo.

Kupci srečk, igralci v loteriji, se zavedajo dvojnega: prvič svoje želje, pridobiti si pomembno slovensko umetnino in drugič svojega pičlega kulturnega davka, ki ga bodo odrinili, ki pa bo z zneski soigralcev lahko narastel v čedno vsoto. Zavedajo naj se pa še nečesa: morda kupnina za našo srečko ni dosti nižja kot ona za kakšno avtomobilsko ali denarno loterijo. Toda, ne smemo pozabiti: igralcev za tako loterijo je navadno več stotisoč ali celo več milijonov in, praktično vzeto, skoraj ni verjetnosti, da bi ti kaj prida zadel, dočim pri loteriji Slov. kult. akcije igra komaj kakih 300 ljudi in za 30 dobitkov, pa je zato verjetnost, da kaj lepega zadeneš, izredno velika. In pa: avtomobil se obrabi, če se celo ne razbije, morda z zadetnikom vred; denar izžrebanec porabi. Kdor pa zadene slovensko umetnino ali skladovnico dobrih slovenskih knjig, si ustvari zase in za svoje potomce trajno vrednoto, ki bo tudi v svoji denarni ceni rastla v vrednosti od leta do leta, od roda v rod. Kupovanje srečk Slov. kult. akcije je najbolje naložen denar. Tudi onim, ki ne bi slučajno nič zadel, se bo denar obrestoval v napredku in rasti slovenske izseljenške kulture.

Dosedanji loteriji sta bili omejeni bolj na Argentino. *Letošnja naj zajame ves svet, kjer Slovenci prebivajo.*

Cene srečkam so: v Argentini 10 pesov, v U.S.A. in Kanadi 0.50 dol., v Italiji 250 lir, 200 franc. frankov, 10 avstrijskih šilingov, 5 angleških ali avstralskih šilingov. Naročajo se (proti plačilu) na naslov: Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejia, FCNDFS, Argentina, in se bodo dobile pri poverjenikih naše ustanove. (Denarna nakazila na ime: Lenček Ladislav.)

Vabimo in prosimo vse prijatelje slovenskih kulturnih vrednot in Slovenske kulturne akcije, da si nabavijo čim več srečk in s tem podpro našo ustanovo.